

- Viden i fællesskab

2007

Den etiske udfordring

"Hvis I skal være et lys for andre, så kræver det fandeme, at I ikke brænder ud!" Sådan lød det afsluttende fra en svedende og ivrigt gestikulerende Jens Arentzen, der var hyret til at pumpe noget energi ud i deltagerne ved konferencen "Den etiske udfordring" i Landsbyen Sølund i Skanderborg. Og opråbet fangede kernen i flere af dagens helt centrale spørgsmål – hvad gør, at folk brænder ud, og hvordan sikrer vi, at det ikke sker? Hvorfor får vi de her hårrejsende eksempler, hvor det er gået frygtelig galt i tilbuddene?

Af Niels J Danielsen, AC medarbejder Skanderborg Kommune

Chefrådgiver Frank Ulmer Jørgensen fra LEV er meget direkte i sin diagnose. Ifølge ham skal man tilbage til 1990'erne for at finde roden til nutidens problemer. Her satte de sociale myndigheder nemlig spotlyset på psykiatrien med det resultat at, indsatsen for udviklingshæmmede kom til at stå i skyggen. Det medførte blandt andet at en stor del af medarbejderen mistede gejsten, og at området lukkede sig om sig selv.

For forskeren Søren Juul handler det meget om, at værdier og visioner generelt set har svært ved at trænge ordentlig igennem i socialt arbejde. En af årsagerne er arbejdspladsens afsmitning på socialrådgiverens eller pædagogens dømmekraft. Der sker en glidende ansvarsforflygtigelse a la "det er der en anden, der må tage sig af". Samtidig er det nærmest umuligt at være ansat i en social institution, der jo er fyldt med traditioner og "sådan-plejer-vi-at-gøre", uden at blive farvet af omgivelserne. Faren er overtilpasning med den konsekvens, at den enkelte taber nogle ting fra sin uddannelsesmæssige rygsæk og bliver en del af systemet. Samtidigt er dette blevet forstærket af de sidste 20-30 års stadig større orientering mod økonomisk tænkning og styreredskaber. En udvikling, der har haft overskriften: Kan det betale sig og er det effektivt? Og den måde at tænke på gennemsyrrer institutionerne og dermed også socialarbejdernes daglige arbejde og deres tilgang til borgerne.

Men hvad skal der så til for at holde ilden ved lige og sikre en god indsats i det sociale arbejde?

Rammer og retningslinjer for hvilken vej man skal gå, er for Frank Ulmer en stor del af løsningen. På landsplan er han fortaler for en overordnet national vision og handlingsplan for hele det område, der omfatter udviklingshæmmede. I forhold til det daglige arbejde foreslår han eksempelvis, at socialarbejderne en gang årligt selv giver deres egen indsats. Dette kunne eksempelvis foregå i en dialog, hvor den enkelte medarbejder sætter sit daglige arbejde i forhold til de overordnede værdier. I det hele taget ønsker han en større evaluering af og åbenhed omkring socialarbejdernes indsats. Herunder også en mere aktiv ledelse, der skal støtte medarbejdernes indsats med klare rammer og supervision.

For Søren Juul er værdier det helt centrale - at arbejdet skal have en etisk rygrad, der er baseret på tanken om at møde andre mennesker med anerkendelse. Et ideal, der skal kæmpes for, og frontkæmperen er den, der har den direkte kontakt med borgeren.

En af de vigtigste byggesten i denne opfattelse er, at den enkelte borgers idé om det gode liv anerkendes. Det betyder ikke, at den enkelte socialrådgiver eller pædagog bare giver ret eller giver efter. Men at udgangspunktet skal tages i borgerens tanker. Som Søren Juul selv siger det, så skal "den enkelte borger opfatte sig selv som arkitekt i sit eget liv", men selv arkitekter skal jo overholde bygningsreglementet.